

HOZZÁSZÓLÁS

Földi Tamás közgazdasági információról szóló cikkéhez

FÖLDI Tamás visszapillantása a hazai közgazdasági információ történetére, igen hasznos, tárgyyszerű —, még az okokat is felsoroló leírásából kitűnik, hogy az elmúlt évtizedekben sem a könyvtárosok, sem a könyvtárakat irányító szervek nem tudták létrehozni a szükségleteknek megfelelő, korszerű közgazdasági információs szervezetet, és a szervezetlenség miatt, a magyar közgazdasági információ tartalma, hatékonysága elmaradt a követelményektől.

A visszapillantás leíró részét követő elemzés, az okok felsorolása nagyon tanulságos, elgondolkodtató. Az ezt követő: „Hogyan tovább...” rész pedig úgy vélem, megfelelő kiindulási alap a magyar közgazdasági dokumentáció, oly sokáig vajdó fejlődéséhez. Megfelelő alap, és talán az egyetlen megoldás. Lényegében a könyvtárak alulról érkező kezdeményezése, amely ha megfelelő belátásra és önfegyelemre támaszkodik, sikerre vezethet.

Mégis hajlok arra — a múlt tanulságai alapján — hogy a közgazdasági profilú könyvtárak és dokumentációs központok valamilyen „magok” körül sűrűsödő, önkéntes kooperációját problematikusnak minősítem. Ez az önkéntes társulás ugyanis alig tudja majd feloldani a meglévő érdekellentéteket. Nehezen képzelhető el, hogy bizonyos könyvtárak, dokumentációs szervezetek eddigi munkájukat önként átalakítsák, még akkor is, ha az új szervezetben biztosítva van fenntartó intézményük minden speciális kívánsága és a központi dokumentációs intézmények többlet-szolgáltatása. FÖLDI Tamás „magvas” elképzelése tehát csak akkor realizálható, ha ezek a „nukleuszok” olyan „rendszer-gazdák”, akik az önkéntes társulás irányítását, fejlesztését meghatározott jogkörrel láthatják el.

Ez a jogkör önmagában nem elegendő. Teljes mértékben egyetértek FÖLDI Tamással, hogy a korszerű dokumentációs szervezet és ennek tartalmi elmélyítése, objektív feltételek megteremtését követeli meg. Meg vagyok azonban győződve arról, hogy ez az anyagi fejlesztés közvetlenül, láthatóan is megtérül a racionalizálási intézkedések hatására.

A „nukleuszok” tartalmi elhatározása problematikus, de nem megoldhatatlan és véleményem szerint a javaslatnak nem ez a kardinális kérdése. Személy szerint hajlok arra, hogy inkább két alközpontot teremtsünk, mint hármat, mert a közgazdasági dokumentumok jelentős része elméletet, módszertant, gazdaságpolitikai megfontolásokat és a gazdasági folyamatok elemzését is tartalmazza — egy ugyanazon dokumentumban. Tehát az ágazati és makro-ökonómiai szintet, valamint a vállalati, üzemi szintet tekinténem választó vonalnak.

Nem kételkedem abban, hogy FÖLDI Tamás igen alaposan ismeri a közgazdasági jellegű könyvtárak és dokumentációs intézmények tevékenységét, mégis azt javaslom,

hogy egy nagyon kiterjedt, alapos helyzetfeltárással kezdődjék el a javaslat realizálása. A helyzetfeltárást a könyvtárak jelenlegi tevékenységét és a megállapítható igényeket is igyekezzek megragadni. Ennek ismeretében lehet konkrét feladattervet kidolgozni a közgazdasági dokumentáció továbbfejlesztésére. Ugy vélem, hogy FÖLDI Tamás javaslatának realizálását valamilyen szervezetnek kell ellátni, amely a tény-megállapításából indul ki, majd folytatja a részletes, egyeztetett fejlesztési tervvel és így tovább... Ennek az ad hoc szervezetnek az elhelyezkedését, költségvetési megoldását gyakorlati kérdésnek tartom.

A legfelsőbb szervezés informálását, sem a mai állapotban, sem pedig a közel jövőben nem köthetjük a könyvtárak, dokumentációs központok tevékenységéhez. Nem utolsósorban azért, mert a magyar közgazdasági könyvtárak ma nem rendelkeznek olyan káder anyaggal, akik a szintetikus tájékoztatást el tudnák látni. Bizonyos, hogy a magyar közgazdasági és dokumentációs szervezet tovább fejlesztett formájában bázisa lesz ennek a tevékenységnek. Egy ilyen szintetizáló feladat szükségességét nem vitatom. Szervezeti megoldását azonban nem minősítem könyvtári ügynek.

Összefoglalva:

- FÖLDI Tamás javaslatát reális, megfontolt kiindulási alapnak tekintem
- a korszerű magyar közgazdasági dokumentációs szervezet kialakítására.
- Valószínűnek tartom, hogy ennek a közgazdasági dokumentációs szervezetnek két-, vagy több központúnak kell lennie.
- Szükségesnek tartom, hogy az önkéntes társulás bizonyos jogköröket biztosítson – a már előzőekben idézett alközpontoknak.
- A javaslat realizálhatóságát – de úgy vélem, elfogadtatását is – nagy mértékben elősegítené, ha a jelenlegi állapotot egy részletes felmérés foglalná össze. Ez szolgálhatná a további részletes tervek kidolgozását is.
- Javaslom, hogy a közgazdasági dokumentáció tovább fejlesztését egy kisebb szervezet gondozza – beleértve a helyzetfelmérés, részletes tervezés stb. feladatát is.

Végül szeretném hangsúlyozni, hogy az itt leírtak magánvéleményemet tartalmazzák; nem tekinthetjük a Központi Statisztikai Hivatal állásfoglalásának. Megjegyzem azonban, hogy feltehetően a KSH Könyvtár bármikor hajlandó valamilyen közgazdasági dokumentációs „maghoz” csatlakozni. Az is vélelmezhető azonban, hogy a tervezetben szereplő – a továbbiakban részletesebben kimunkált profilú egyik „nukleusz” feladatát ellássuk.

DÁNYI Dezső

A KÖNYVTÁRI GYÚJTÓGATÁS (főleg fiatalok műve) nem ritka az USA-ban. Legújabbban New York államban két, Oregonban egy városi fiókkönyvtár állománya pusztult így el, részben vagy egészben.

(Library Journal, 1978. 15.sz.)